

[15] me4 eu  
eu4 me energetika  
ja za evropu, evropa za mene



Ministarstvo vanjskih poslova  
i evropskih integracija  
Cma-Gore



**Kontakt:** Kancelarija glavnog pregovarača:  
tel: +382 (0)20 225-568; +382 (0)20 246-264  
e-mail: [kgp@mfa.gov.me](mailto:kgp@mfa.gov.me); web sajt: <http://www.mvpei.gov.me/>

## 15 ENERGETIKA

Energetika je tradicionalno najznačajnija oblast djelovanja Evropske unije. Upravljanje energetskim sektorom i danas predstavlja jednu od najznačajnijih oblasti djelovanja institucija EU. Postoje brojni razlozi zbog kojih se smatra da energetika ima značajne uticaje na sve druge sektore privrede i društva u Evropi. EU je u cjelini zavisna od uvoza energije i ta zavisnost skoro kontinuirano raste.

Evropski propisi u oblasti energetike sastoje se od pravila i politika koje pokrivaju **konkurenciju i državnu pomoć, unutrašnje energetsko tržište** (posebno otvaranje tržišta električne energije i gasa), **unapređenje izvora obnovljive energije, energetsku efikasnost, upravljanje krizama i obaveze u odnosu na bezbjednost naftinih zaliha, nuklearnu energiju i nuklearnu bezbjednost i zaštitu od radijacije.**

### ENERGETSKA EFIKASNOST

Osnovna ideja koncepta energetske efikasnosti je korištenje manje energije za istu jedinicu društvenog bruto proizvoda, uz održivost kvaliteta proizvoda. Smanjenje korištenja energije i eliminisanje zagađenja životne sredine koje je posljedica energetskih transformacija spadaju u glavne ciljeve energetske politike i većine drugih politika EU.

EU pomaže sprovođenje energetske efikasnosti na način da se obezbijedi konkurentnost, sigurnost snabdijevanja i preuzima obaveze predviđene Kjoto protokolom. Određeni potencijal za smanjenje potrošnje je nesumnjivo prisutan, posebno u energetski intenzivnim sektorima kao što su proizvodnja, konverzija energije i transport. Shodno tome, Evropska unija je kao strateški cilj energetske politike kreirala tzv. politiku 20-20-20, koja podrazumijeva:

- poboljšanje energetske efikasnosti za 20%;
- veću upotrebu obnovljivih izvora energije za 20%;
- smanjenje emisije CO<sub>2</sub> za najmanje 20% u odnosu na 1990.

### OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Ovi izvori energije dobijaju sve više na značaju zbog svojih osobina obnovljivosti i znatno manjeg štetnog uticaja na životnu sredinu.

Obnovljivi izvori energije – energija vjetra, solarna energija, energija iz hidro-elektrana, energija plime i osjeke su suštinske alternative za fosilna goriva (ugalj i ugljovodonici, sirova nafta i njeni derivati, prirodni gas). Upotreba ovih izvora pomaže ne samo da se smanje emisije

štetnih gasova iz proizvodnje i korištenja električne energije već i da se smanji zavisnost EU od uvoza fosilnih goriva (posebno nafte i gasa).

### SNABDIJEVANJE ENERGIJOM

EU je jedan od najvećih potrošača energije na svijetu. Sa svojih 27 zemalja članica ukupna potrošnja energije prelazi 1.800 miliona tona ekvivalentne nafte dok ukupna finalna potrošnja energije iznosi nešto manje od 1.200 miliona tona. Pored toga, domaća proizvodnja energije u EU opada posebno od 2004. godine pa na dalje.

S obzirom da je uvozna zavisnost EU prešla 50% i iznosi negdje oko 53% ukupnih energetskih potreba, osiguranje snabdijevanja energijom podrazumijeva višedimenzionalni pristup koji naročito uključuje sljedeće: preventivne mehanizme i mehanizme reagovanja u kriznim situacijama, uspostavljanje spoljnih odnosa u oblasti energije, razvoj infrastrukture i poboljšanje energetske efikasnosti i korištenja lokalnih energetskih resursa.

### CRNA GORA I ENERGETSKA POLITIKA EU

U Crnoj Gori je posljednjih godina postignut određeni napredak u oblasti energetike u odnosu na energetsku politiku Unije. Potrebno je usvojiti dodatne podzakonske propise za unutrašnje energetsko tržište. Crna Gora još treba da usvoji neophodna akta koja se odnose na rezerve zaliha nafte, kao i 10-godišnji program rada za razvoj RES.

Crnogorski prioriteti u ovoj oblasti su: povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, privlačenje investicija, povećanje korištenja obnovljive energije, unapređenje energetske efikasnosti i razvijanje tržišne konkurencije, uz unapređenje ekološke situacije.

Crna Gora posjeduje izuzetan energetski potencijal, a u cilju njegovog kvalitetnog korištenja, važno je naći kredibilnog investitora ili partnera, kakvog vidi u Evropskoj uniji. Između ostalog, Vlada Crne Gore donijela je ove godine Odluku o određivanju blokova za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore.

Takođe, Crna Gora sprovodi projekte čiji je cilj finansijska podrška domaćinstvima za ugradnju solarnih kolektora. Radi se i na jačanju mogućnosti korištenja solarne energije u ruralnim područjima.